

**Ośrodek Dokumentacji Etnograficznej „Korozja i Kolor”/Powiatowe Centrum  
Dziedzictwa i Twórczości**

**1. Wystawy artystyczne i kolekcjonerski**

**Styczeń:**

***Dziedzictwo nadbużańskie*** – *Pejzaże nadbużańskie oraz Złota jesień* – od 4 lat Wojciech Urmanowski – właściciel Skansenu w Kuligowie i Prezes Fundacji Dziedzictwo Nadbużańskie organizuje plenery artystyczne w Kuligowie. W letnim oraz jesiennym plenerze w 2011 r. udział wzięło 20-stu artystów - malarzy, rzeźbiarzy i kowali z Krakowa, Opola, Zamościa, Warszawy i terenu powiatu wołomińskiego. Efekty ich pracy można było podziwiać w Galerii Przy Fabryczce. W czasie wernisażu zebrani goście wysłuchali recytacji wierszy autorstwa Darii Galant w wykonaniu Sylwi Łaskowskiej.

**Luty:**

***Maryniści w Wołominie*** – inicjatorem ekspozycji był Podkarpacki Oddział Stowarzyszenia Marynistów Polskich w Rzeszowie, którego wiceprezesem jest wołominianka Gabriela Czarnecka. Do udziału w wystawie zaproszono kilkudziesięciu artystów-marynistów z całej Polski: Krakowa, Rzeszowa, Zamościa, Tychów, Szczecina, Nowego Tomysła, Granowa, Opola, Siedlec oraz Warszawy. Obok prac malarskich zaprezentowano także eksponaty związane z morzem ze zbiorów Teresy i Grzegorza Bednarków z wołomińskiego pubu „Taaka Ryba”. Podczas otwarcia wystawy swoje talenty muzyczne zaprezentowały dzieci z Zespołu Szkół im. Marynarki Wojennej w Wołominie.

**Marzec:**

***Madonny w polskiej sztuce ludowej i nieprofesjonalnej*** – wystawa prezentowała 120 eksponatów będących przedstawieniami Matki Bożej w różnych typach ikonograficznych. Realizacje wykonane były w wielu technikach - m. in. rzeźba drewniana, malarstwo na szkłe, malarstwo olejne, tempera, akwarela, a także linoryt, staloryt i grafiki wykonane w technice suchej igły, czy nawet wycinanka.

Wszystkie eksponaty pochodzą z kolekcji wybitnego etnografa i kolekcjonera, założyciela Muzeum Sztuki Ludowej w Otrębusach – prof. Mariana Pokropka. Podczas wernisażu śpiewaczki z warszawskiego Domu Tańca – Agata Harz i Katarzyna Brzozowska zaśpiewały jedno- i dwugłosowe pieśni maryjne i wielkopostne z Mazowsza, Lubelskiego, Podlasia i Suwalszczyzny przy akompaniamencie liry korbowej.

**Czerwiec:**

***Z lalką dookoła świata*** – wystawa lalek w strojach regionalnych z kolekcji Janiny i Bernarda Kielaków. Prezentowana kolekcja liczy prawie 200 lalek, z czego około 40 to lalki w polskich strojach ludowych. Największą grupę stanowią figury prezentujące europejskie stroje regionalne, kolekcja obejmuje jednak wizerunki mieszkańców wszystkich zamieszkiwanych

INSPEKTOR  
Joanna Banasiuk  
etnografom

kontynentów. Podczas otwarcia wystawy został zaprezentowany **regionalny radzyński strój**, zrekonstruowany na zlecenie Ośrodka Dokumentacji Etnograficznej przez pracowników Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie. Po wernisażu wystąpił Zbigniew Kowalski – wędrowny opowiadacz który przedstawił zebrany gościom kilka przedziwnych historii.

#### **Wrzesień:**

##### ***Wystawa „10 lat Ośrodka Dokumentacji Etnograficznej” oraz koncert zespołu Monodia Polska***

Wystawa prezentowała wybrane zbiory zgromadzone przez ostatnie 10 lat przez Ośrodek Dokumentacji Etnograficznej: prace malarskie - pejzaże i widoki ukazujące architekturę i krajobraz powiatu wołomińskiego, rzeźby autorstwa lokalnych twórców oraz zbiory etnograficzne. Jednym z elementów wystawy była prezentacja eksponatów, które zostały poddane działaniom pracowni konserwatorskiej ODE. Otwarcia wystawy towarzyszył koncert zespołu Monodia Polska praktykującego polskie pieśni religijne i świeckie przekazywane w tradycji ustnej.

#### **Listopad:**

##### ***Wystawa poplenerowa „Pejzaże nadbużańskie” oraz recital Piotra Kurpika***

Plenery artystyczne w Skansenie w Kuligowie stały się tradycją regionu. W tym roku udział w plenerze wzięło 15 twórców, głównie profesjonalistów, m.in. z Warszawy, Radzymina, Dąbrówki oraz Wołomina. Efektem ich pracy stała się wystawa, która prezentowała dzieła ukazujące nadbużańskie krajobrazy – chałupy, spichlerze, stodoły oraz rozlewiska Bugu. Zebrani w Galerii goście mieli okazję wysłuchać również recitalu gitarowego inspirowanego krajobrazem polskiej wsi w wykonaniu Piotra Kurpika.

## **2. Działania promujące powiat**

#### **Marzec-kwiecień:**

##### ***II Wielkanocny Kiermasz Przy Fabryczce***

W dniach 31 marca – 1 kwietnia w wołomińskiej Galerii Przy Fabryczce odbył się II Wielkanocny Kiermasz Przy Fabryczce. Propozycja skierowana była do twórców ludowych i rękodzielników z terenu powiatu wołomińskiego. Na kiermaszu pokazano dzieła 68 artystów. Artyści zaprezentowali m.in. malarstwo, rzeźbę, ceramikę, hafty, koronki, witraże, biżuterię, wyroby z filcu oraz inne ciekawe przedmioty. Nie zabrakło również prac związanych ze specyfiką wielkanocnych świąt: kartek okolicznościowych, ozdób i stroików.



**Maj:**

### ***XIII Powiatowy Rajd Motocykli***

Już po raz trzynasty spotkali się miłośnicy jednośladów powiatu wołomińskiego. Tradycyjnie motocykliści zgromadzili się na placu przed Starostwem Powiatowym w Wołominie, a następnie wyruszyli w rajd turystyczny po gminach powiatu; Wołomin, Ostrówek, Klembów, Kraszew, Radzymin. Zakończenie Rajdu odbyło się w Skansenie w Kuligowie.

**Czerwiec:**

### ***Casting do Powiatowego Teatru Tańca i Muzyki***

Blisko 60 uzdolnionych dzieci zgłosiło się na pierwsze eliminacje do powiatowego Teatru Tańca i Muzyki. Do Fabryczki przybyli młodzi mieszkańcy Zielonki, Wołomina, Kobyłki, Tłuszcza, Ostrówka, Marek i Radzymina. W jury zasiedli fachowcy z dziedziny tańca, teatru, śpiewu i emisji głosu. Uczestnicy castingu na deskach sceny Fabryczki demonstrowali swój talent taneczny, wykonywali piosenki oraz recytowali poezję.

### ***II Wołomiński Rajd Zabytkowych Rowerów***

W czerwcu odbyła się druga edycja Rajdu, organizowanego przez Wołomińskie Stowarzyszenie Miłośników Dawnej Motoryzacji. Dla uczestników przygotowano trasę po historycznym Wołominie, z ciekawymi, choć nie zawsze prostymi pytaniami, a także licznymi zagadkami, próbami sprawnościowymi i zręcznościowymi. Jednym z tych miejsc była Galeria Przy Fabryczce. Rajd zakończył się ogłoszeniem wyników i wręczeniem nagród w pubie „Taaka Ryba”.

**Lipiec:**

### ***Potańcówka w Fabryczce***

7 lipca 2012 r. miała miejsce „Potańcówka w Fabryczce”. Do tańca zagrała dobrze znana mieszkańcom Wołomina i okolic Warszawska Kapela z Targówka – zespół, który gra głównie warszawski folklor miejski. W swym repertuarze posiada piosenki przedwojenne, z okresu międzywojnia, jak również utwory własnego autorstwa. Członkowie zespołu wystąpili w swoich charakterystycznych strojach. Potańcówka była dla zebranych gości nie tylko okazją do tańca przy znanych dźwiękach melodii, ale także do ciekawych rozmów.

**Wrzesień:**

### ***Inauguracja Teatru Tańca i Muzyki Powiatu Wołomińskiego***

Uroczyste otwarcie odbyło się w sali „Fabryczki”. Zebranych gości oraz uczestników wyłonionych w castingach przywitała dyrektor Powiatowego Centrum Dziedzictwa i Twórczości – Jolanta Boguszewska, następnie głos zabrała Monika Kisła – instruktor aktorstwa, która zapowiedziała koncert w wykonaniu nauczycieli Teatru Tańca i Muzyki – Małgorzaty Kubali oraz Wojciecha Bardowskiego przy akompaniamencie Mariusza Dubrawskiego.

### **3. Spotkania autorskie, prelekcje, wykłady**

**Sierpień:**

#### ***Spotkanie autorskie z Elżbietą Piskorz-Branekową***

Galerii Przy Fabryczce odbyło się spotkanie z etnografem Elżbietą Piskorz-Branekową - absolwentką Wydziału Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego, pracownikiem i Kuratorem Działu Etnografii Polski i Europy EMP w Warszawie, autorką książek „Polskie stroje ludowe”. Podczas wykładu wzbogaconego o prezentację multimedialną autorka przybliżyła słuchaczom ok. 20 strojów regionalnych, wymieniła ich podstawowe elementy i wyjaśniła różnicę między poszczególnymi ubiorami.

**Październik:**

#### ***Cykl wykładów Historia Polskiej Sztuki Współczesnej***

W październiku odbył się pierwszy wykład „Sztuka polska pierwszych lat powojennych. Socrealizm (1945-1955)” z cyklu Historia Polskiej Sztuki Współczesnej. Spotkanie poprowadził Jerzy Brukwicki – krytyk sztuki, szef warszawskiej Galerii Krytyków Pokaz. W latach 80-tych współorganizator ruchu kultury niezależnej, współpracownik podziemnych, autor ok. trzystu wystaw w kraju i za granicą.

### **4. Warsztaty, konkursy**

**Lipiec-wrzesień:**

#### ***Wakacyjne warsztaty ceramiczne***

Od lipca w Galerii Przy Fabryczce odbywały się wakacyjne warsztaty ceramiczne dla dorosłych, które poprowadziła Wanda Wolf – mieszkanka Ręczaj. W trakcie zajęć uczestnicy poznali techniki formowania gliny, a także sposoby jej zdobienia. Chętni mogli spróbować swoich sił na tradycyjnym kole garncarskim. Prace wykonane przez uczestników zostały wypalone w piecu opalanym drewnem. Następnym etapem było ozdabianie wypalonych prac i ponowne wypalanie.

**Sierpień:**

#### **Dożynki Diecezjalno-Powiatowo-Gminne w Dąbrówce**

Konkurs wieńców dożynkowych – uczestnictwo w jury

**Grudzień:**

#### **Powiatowy Konkurs literacki „Pamiętajmy o Osieckiej” w Tłuszczu**

Uczestnictwo w jury

### **5. Działania o charakterze etnograficznym**

Współorganizacja plenerów, warsztatów etnograficznych i pokazów kowalstwa artystycznego w Skansenie w Kuligowie nad Bugiem



## 6. Inne prace

**Marzec-czerwiec** – prace nad programem Centrum Kulturalnego w Chrzęsnem

**Maj-sierpień** – prace nad przekształceniem Ośrodka Dokumentacji Etnograficznej w Powiatowe Centrum Dziedzictwa i Twórczości

**Czerwiec:** wypożyczenie eksponatów ze zbiorów ODE do nagrania teledysku do utworu Warszawskiej Kapeli z Targówka

**Listopad – Grudzień** - prace przystosowawcze i remontowe pomieszczeń

Ponadto instytucja regularnie prowadzi działania renowacyjne na swoich eksponatach, udziela informacji dotyczących artystów regionalnych, udostępnia książki dotyczące regionu oraz współpracuje z innymi instytucjami kulturalnymi w zakresie organizacji wystaw (depozyty eksponatów)

## 7. Pozyskiwanie zbiorów:

4 obrazy olejne autorstwa K. Kubacza

obraz akrylowy „Nad Bugiem” autorstwa E. Wysokińskiej-Kulik

obraz olejny „Urle - wierzby” autorstwa M. Boguckiej

rzeźby – ptaki 5 szt. autorstwa Z. Ambroziaka

eksponaty etnograficzne: 2 żelazka, dzban emaliowany, dzbanek ceramiczny, ul warszawski, miodarka, skrzynia dębowa malowana, klatka na ptaki, garnek odrutowany

obraz Z. Dryżałowskiego

rzeźba drewniana „Chleba naszego powszedniego” autorstwa A. Matusiaka

## 8. Współpraca z prasą:

*Pejzaże nadbużańskie ponownie królują*, Życie Powiatu na Mazowszu nr 256/2102, S. Kowalska

*W wielkanocnym klimacie*, Fakty.wwl, nr 4/2012, eda

*Maryniści w Wołominie*, Fakty.wwl, nr 4/2012, eda

*Maryniści w Wołominie*, Życie Powiatu na Mazowszu nr 256/2012, S. Kowalska

*Okręty, dzieci, wycinanki...*, Życie Powiatu na Mazowszu, nr 263/2012, S. Kowalska

*Każdy wybierze coś dla siebie*, Fakty.wwl, nr 6/2012, eda

*Kiermasz wielkanocny*, Fakty.wwl, nr 7/2012, eda

*Ze zbiorów Mariana Pokropka*, Życie Powiatu na Mazowszu, nr 266/267/2012, S. Kowalska

*Warsztaty dla każdego*, Fakty.wwl, nr 14/2012, eda

*Nie Bawię się lalkami*, Życie Powiatu na Mazowszu, nr 25/2012, Ł. Rygało

*Lalki nie do zabawy*, Wieści Podwarszawskie, nr 27/2012, A. Marchewka

*Lalki, opowieści i tańce*, Życie Powiatu na Mazowszu, rozmawiała S. Kowalska

*Teatr Tańca i Muzyki Równiny Wołomińskiej rozpoczyna sezon*, Życie Powiatu na Mazowszu, nr 286/2012, red.

*Wystawy, giełdy, spektakle, koncerty...* Fakty.wwl, nr 18/2012, Edyta Nowak-Kokoszka

*Centrum z Ośrodka*, Życie Powiatu na Mazowszu, nr 288/2012, Ł. Rygało

*Po plenerze w Kuligowie*, Życie Powiatu na Mazowszu, nr 285/2012, S. Kowalska

## 9. Współpraca z radiem:

**Marzec:** Radio Dla Ciebie – audycja dotycząca II edycji Wielkanocnego Kiermaszu

**Wrzesień:** Radio Fama Wołomin – wywiad dotyczący wystawy z okazji 10-lecia ODE

Radio Azyll – wywiad z Adamem Strugiem z zespołu Monodia Polska

Polskie Radio Program II, magazyn „Źródła” – nagranie dotyczące wystawy z okazji 10-lecia ODE

**Listopad:** Radio Fama – zapowiedź cyklu wykładów o historii sztuki współczesnej w Fabryczce oraz wystawy poplenerowej

**Grudzień:** Radio Azyll – „Etnika” cykl audycji z muzyką ludową

## 10. Lekcje muzealne:

**Luty:** Maryniści w Wołominie: grupa dzieci z ZS nr 5

**Kwiecień-czerwiec:** Madonny w sztuce ludowej i nieprofesjonalnej:

- grupa dzieci z ZS nr 5

- grupa dzieci z przedszkola nr 2

- grupa dzieci z przedszkola nr 2

grupa z Uniwersytetu Otwartego

**Lipiec:** Z lalką dookoła świata:

grupa dzieci z klubu SZANSA

grupa z ŚDS

**Sierpień:**

grupa z ŚDS

**Wrzesień-listopad:** 10 lat ODE:

- grupa dzieci ze Szkoły Specjalnej w Ostrówku

- grupa młodzieży z Ukrainy

- grupa dzieci ze Szkoły Specjalnej w Ostrówku

- grupa dzieci z Tłuszcza

**Listopad:** Pejzaże Nadbużańskie:

- grupa z przedszkola nr 6

- grupa z Przedszkola nr 6

**Grudzień:**

- grupa z ZS Nr 5

**Październik:**

**Otwarcie Powiatowego Uniwersytetu Otwartego**

## 11. Frekwencja:

Goście Galerii: 1639 osób

Uczestnicy XIII Powiatowego Rajdu Motocykli: 120 osób

Uczestnicy II Wołomińskiego Rajdu Zabytkowych Rowerów: 25 osób

Uczestnicy castingu: 65 osób

Uczestnicy gali operetkowej z okazji inauguracji Teatru Tańca i Muzyki: 150 osób

Otwarcie Uniwersytetu Otwartego: 80 osób

**Razem: 2079 osób**

DYREKTOR  
Powiatowego Centrum Dziedzictwa  
i Twórczości  
*Boguszeńska*  
Jolanta Boguszeńska-Kotatorska